

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laiksi HE 74/2022 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
17.06.2022 klo 09.30

Asiantuntija Elina Ottela, HTM, esh, SuPer

Hallituksen esityksen taustaa

- Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan varmistetaan, että perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut ovat jokaisen kansalaisen saavutettavissa oikea-aikaisesti, yhdenvertaisesti ja laadukkaasti
- Hallitusohjelmaan sisältyvässä Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa kehitetään perustason sosiaali- ja terveyspalveluja parantamalla saatavuutta ja yhteen sovittamalla ne ihmisten tarpeita vastaavaksi
- Ohjelma ja sen tavoitteet on nivottu yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen kansallisen ja alueellisen toimeenpanon kanssa.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus – ohjelman tavoitteet

1. Palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen
2. Toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakkoivaan työhön
3. Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen
4. Palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen
5. Kustannusten nousun hillitseminen.

Tavoitteiden toteutuminen oikea-aikaisesti ?

- Hoitoalan veto- ja pitovoima vähentyneet samanaikaisesti, kun palveluiden ja hoidon tarve ovat lisääntyvät väestön ikääntyessä
- Viimeisimmän ammattibarometrin (09/2021) arvion mukaan 15 yleisimmän työvoimapula-ammatin joukossa on yhdeksän sosiaali- ja terveydenhuoltoon kuuluvaa ammattia. Rekrytointiongelmien ovat sosiaali- ja terveydenhuollossa yleisempiä kuin toimialoilla keskimäärin
- Esityksen toimeenpantavuuden kannalta suurimmaksi riskiksi on arvioitu henkilöstön saatavuuteen liittyvät seikat
- Edellä esitetystä huolimatta hallituksen edistyksellä (74/2022 vp), ollaan rajaamassa nimikesuojattujen osaamisen ja ammattitaidon käyttöä.

Hoitoon pääsyä koskeva sääntely

- Nykyisen säännöksen mukaan perusterveydenhuollossa hoidon tarpeen arvion voi tehdä joko laillistettu tai nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö
- Laillistuksesta ja nimikesuojauksesta säädetään ammattihenkilölaissa
- Hallituksen esityksessä 74/2022 vp esitetään Terveystieteidenhuoltolain 51 § :n; Yhteyden saaminen perusterveydenhuollon yksikköön ja arvio hoidon tarpeesta muuttamista.

Terveystenhuoltolain 51 § muuttaminen

- Hyvinvointialueen on järjestettävä toimintansa siten, että potilas voi saada arkipäivisin virka - aikana saman päivän aikana yhteyden terveystakeskukseen tai muuhun perusterveystenhuollon toimintayksikköön ja saada yksilöllisen arvion tutkimustensa tai hoitonsa tarpeesta ja kiireellisyydestä sekä siitä, minkä terveystenhuollon ammattihenkilön tekemiä tutkimuksia tai antamaa hoitoa potilas tarvitsee.
- Arvion tekee laillistettu terveystenhuollon ammattihenkilö. Suun terveystenhuollossa arvion voi tehdä myös nimikesuojattu terveystenhuollon ammattihenkilö.

Lähihoitajatutkinto

- Lähihoitajat ovat sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittaneita sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä
- Asiakkaiden ja potilaiden hoidon tarpeen arviointi, sekä jatkohoitoon ohjaus ovat olennainen osa tutkinnon ammattitaitovaatimuksia
- Lähihoitajatutkintoa edeltävän tutkinnon suorittaneet ovat terveydenhuollon ammattihenkilöitä
- Valvira korostaa, että hoidon tarpeen arviointia tekevällä terveydenhuollon ammattihenkilöllä pitää olla tehtävän edellyttämä osaaminen ja kokemus, ja työnantajan on huolehdittava tehtävän edellyttäjästä koulutuksesta, ohjauksesta ja valvonnasta.

SuPerin kannanotto

- SuPer vastusti lausunnossaan Terveystieteidenhuoltolain 51 § muuttamista hallituksen esityksen mukaiseksi, niiltä osin kuin se tulee rajoittamaan nimikesuojattujen oikeutta hoidon tarpeen arviointiin
- SuPer on huolissaan hallituksen esityksen, laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista (HE 74/2022 vp), vaikutuksista oikea-aikaisten palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen, sekä lähihoitajatutkinnon veto- ja pitovoimaan, mikäli hallituksen esitys hyväksytään esitetyssä muodossa.

Kiitos

- Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittanut lähihoitaja on nimikesuojattu ammattihenkilö sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja asetuksen että sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti. Tutkinnon suorittanut voi työskennellä laaja – alaisesti terveydenhuollon tehtävissä niin perusterveydenhuollossa kuin erikoissairaanhoidossa
- Huolehditään yhdessä siitä, että laadukkaista, turvallisista ja kustannusvaikuttavista palveluista on tulevaisuudessakin huolehtimassa ammattitaitoiset hoitajat, eikä rajata nimikesuojattujen ammattihenkilöiden ammattioikeuksia perusteettomilla toimilla.